

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

ЗАКОН

за ратифициране на Протокола за изменение на Договора между Република България и Руската федерация за социална сигурност от 27 февруари 2009 г., подписан на 4 март 2019 г. в София

Член единствен. Ратифицира Протокола за изменение на Договора между Република България и Руската федерация за социална сигурност от 27 февруари 2009 г., подписан на 4 март 2019 г. в София.

Законът е приет от 44-ото Народно събрание на 2019 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Цвета Караянчева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за ратифициране на Протокола за изменение на Договора между Република България и Руската федерация за социална сигурност от 27 февруари 2009 г., подписан на 4 март 2019 г. в София

Протоколът за изменение на Договора между Република България и Руската федерация за социална сигурност от 27 февруари 2009 г. е разработен от двете страни при предварителни консултации въз основа на общоприетите принципи и норми на международното право в областта на социалната сигурност и е подписан на 4 март 2019 г. в гр. София, България. Тъй като в него изрично е предвидено да бъде ратифициран, същият подлежи на ратифициране на основание чл. 85, ал. 1, т. 8 от Конституцията на Република България.

С договорените изменения и допълнения се отстраняват установени в практиката по прилагането на договора затруднения, като същевременно се отразяват и настъпилите промени в руското и българското законодателство в социалната сфера след влизането му в сила през 2010 г.

От материалния обхват на договора се изключват пенсиите за особени заслуги, които вследствие на промените в националното законодателство на Република България от 1 януари 2013 г не се отпускат, а се предоставят държавни парични награди, които не попадат в обхвата на социалното осигуряване.

В частта относно приложимото законодателство разпоредбите се прецизират, като се използват съответните термини по отношение на трудовата дейност, относими към законодателството на двете договарящи се страни. В Руската федерация се използват термините „трудова дейност“, с който се означава дейността на лицата, полагащи зависим труд, и „друга дейност“, с който се обхващат дейности извън полагането на зависим труд, а за Република България – „работа като наети лица“ и „дейност като самоосигуряващи се лица“, с които ще се означават съответно дейностите на лицата, полагащи зависим труд, и на самоосигуряващите се лица.

Условията за командироване на лица, наети по трудово правоотношение, ще се прилагат и за осигурените лица, извършващи за Руската федерация други дейности, а за Република България – дейност като самоосигуряващи се лица.

По отношение на зачитането на осигурителен стаж при преценката на правото на пенсия по договора:

- предвижда се възможност да се зачете осигурителен стаж, придобит в трети страни, с които държавата, която отпуска пенсията, има сключен международен договор, при условие че тези периоди не съвпадат по време на придобиване;

- с оглед избягване на противоречиво тълкуване на разпоредбите изрично се предвижда, че осигурителният стаж, придобит на територията на другите бивши републики в Съюза на съветските социалистически републики, не се зачита; при изчисляването на размера на пенсията според законодателството на Руската федерация се отчита осигурителният стаж, придобит съгласно нейното законодателство, а също така и на територията на бившата Руска съветска федеративна социалистическа република;

- включва се разпоредба, съгласно която категоризирането на труда при пенсиониране не се прилага поради ограничения, произтичащи от руското законодателство.

Освен възможност за сумиране на осигурителен стаж от трета страна, във връзка със съществуващата в българското законодателство възможност за изплащане на пенсия при промяна на пребиваването на лицата в трети държави, в договора е включена изрична разпоредба, която създава възможност за това.

Предвижда се социалните пенсии по законодателството на Руската федерация и пенсиите, несвързани с трудова дейност в България, с изключение на пенсиите за гражданска и военна инвалидност да се определят и изплащат в съответствие със законодателството на страната, където живее лицето, при условие че не получава пенсия в другата Договаряща страна.

Създава се процедура по удържане и възстановяване на надплатените суми за пенсии и обезщетения. Удържането на превишената част от изплатените суми ще се осъществява в съответствие с националното законодателство на Договарящата страна, която го извършва.

Регламентира се по-ясно начинът за преизчисляването на пенсиите, отпуснати до влизането в сила на договора. Тези пенсии се преразглеждат съгласно разпоредбите на договора на основание на заявление на лицето от първо число на месеца, следващ месеца на неговото подаване, но не по-рано от деня на влизането в сила на договора. При това общият размер на пенсиите, отпуснати от всяка договаряща се страна, към тази дата не може да

бъде по-нисък от размера на пенсията (пенсиите), получаван от осигуреното лице до нейното (тяхното) преразглеждане в съответствие с договора. При намаляване на размера на пенсиите (пенсията) в резултат от преразглеждането такова преразглеждане не се извършва и се продължава изплащането на отпусната преди това пенсия (пенсии). Преразглеждането на пенсията съгласно договора е окончателно.

Разпоредбата на чл. 25, т. 2 от договора, която предвижда, че внасянето на изменения и допълнения в него се извършва чрез подписване на съответните протоколи от договарящите се страни, е допълнена. Съгласно направеното допълнение протоколите за измененията и допълненията в договора подлежат на ратифициране и влизат в сила на 30-ия ден, следващ размяната на ратификационните документи. Пенсиите и обезщетенията, определени съгласно договора, преди влизането с сила на измененията, се запазват.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

Протокол

за изменение на Договора между Република България и Руската Федерация за социална сигурност от 27 февруари 2009 година

Република България и Руската Федерация (наричани по-долу „Договарящите се страни“),

водени от желанието да усъвършенстват системите за реализиране на придобитите от гражданите на Договарящите се страни пенсионни права.

а също така, позовавайки се на член 25, точка 2 от Договора между Република България и Руската Федерация за социална сигурност от 27 февруари 2009 година (наричан по-долу „Договора“),

се споразумяха за следното:

Член 1

В Договора се правят следните изменения:

1) член 1, точка 1, подточки 1.7 и 1.8 се изменят така:

„1.7 „осигурителен стаж“ — период, зачитан като такъв съгласно законодателството на всяка Договаряща се страна;”;

„1.8 „пенсии и обезщетения“ — парични плащания, посочени в член 2 на този Договор, включително всичките им увеличения и добавки към тях, предвидени в законодателството на Договарящите се страни.”;

2) в член 2 точка 1 се изменя така:

„1. Този Договор се отнася до:
за Република България относно:

1) обезщетения за временна неработоспособност;

2) обезщетения за майчинство;

3) семейни помощи за деца;

4) пенсии за инвалидност поради трудова злополука или професионална болест;

5) пенсии за осигурителен стаж и възраст и за инвалидност поради общо заболяване;

6) наследствени пенсии;

7) пенсии, несвързани с трудова дейност (пенсия за военна инвалидност, пенсия за гражданска инвалидност, социална пенсия за старост, социална пенсия за инвалидност, персонална пенсия);

8) помощ при смърт.

за Руската Федерация относно:

1) обезщетения за временна нетрудоспособност;

2) обезщетения за майчинство и обезщетение за семейства с деца;

3) обезщетения за погребение;

4) осигурителни пенсии за старост, осигурителни пенсии за инвалидност, осигурителни наследствени пенсии, както и фиксирани плащания към осигурителната пенсия, повишаване и/или увеличаване на фиксирани плащания към осигурителната пенсия и допълнителни плащания към осигурителната пенсия;

5) пенсии, плащани в рамките на натрупващата пенсионна система, и други плащания за сметка на пенсионни спестявания;

6) социални пенсии;

7) плащания на осигуреното лице вследствие на трудова злополука и професионална болест или на членове на семейството в случай на смърт на осигуреното лице по тези причини“.

3) член 5 се изменя така:

„Член 5

1. По желание на лицата, посочени в член 3 на този Договор, сумите на отпускните пенсии и/или плащания за трудова злополука и/или професионална болест могат да им бъдат изплащани на територията на Договарящата се страна, която ги е отпуснала, или се превеждат на територията на другата Договаряща се страна по реда, определен в споразумението по член 16 от този Договор.

2. При промяна на местоживеенето на лицето, на което е отпусната пенсия (с изключение на пенсиите, несвързани с трудова дейност, в Република България и на социалната пенсия в Руската Федерация), и/или плащания за трудова злополука и/или професионална болест, от територията на едната Договаряща се страна на територията на другата Договаряща се страна изплащането им продължава да извършва Договарящата се страна, която ги е отпуснала.

3. При промяна на постоянното местоживее на лицето в трета държава изплащането на отпускната пенсия, по негов избор се осъществява по реда, определен в споразумението по член 16 на този Договор:

За Република България - на нейната територия или се изплаща на територията на Руската Федерация, или на територията на трета държава, с която Република България има сключен международен договор, чиито разпоредби предвиждат това.

За Руската Федерация - на нейната територия или се изплаща на територията на Република България;

4. При промяна на постоянното местоживее на лицето в трета държава плащанията в случай на трудова злополука и (или) професионална болест, по негов избор се осъществява:

За Република България - на нейната територия или се изплаща на територията на Руската Федерация, или на територията на трета държава, с която Република България има сключен международен договор, чиито разпоредби предвиждат това.

За Руската Федерация - на нейната територия или се изплаща на територията на Република България, или на територията на трета държава.

5. Разпоредбите на точки 2 и 3 от този член не се отнасят за изплащането на пенсии, правото и размера на които са обусловени от местоживеенето на лицата,

посочени в член 3 от този Договор, на територията на Договарящата се страна, която ги изплаща.”;

4) в член 6:

точка 1 се изменя така:

„1. Осигурените лица, спрямо които се прилага този Договор, се подчиняват изключително на законодателството на тази Договаряща се страна, на територията на която: за Република България са наети лица или са самоосигуряващи се, а за Руската Федерация - извършват трудова и/или друга дейност.”;

в точка 2 се правят следните изменения и допълнения:

а) подточка 2.2 се допълва с абзац със следното съдържание:

„разпоредбите на тази подточка се прилагат и към осигурените лица, които извършват за Република България дейност като самоосигуряващи се, а за Руската Федерация друг вид дейност.”;

в) създава се подточка 2.6 със следното съдържание:

„2.6 по отношение на осигурените лица от едната Договаряща се страна, които за Република България са наети лица, а за Руската Федерация извършват трудова дейност, и които не са командировани на работа във филиал или постоянно представителство на организация, намиращи се на територията на другата Договаряща се страна, се прилага законодателството на тази Договаряща се страна, на чиято територия се намира филиалът или представителството на организацията.”;

5) в член 8 думата „(трудоу)” се заличава;

б) член 10 се изменя така:

„Член 10

1. Всяка от Договарящите се страни определя правото на пенсия, на основание осигурителния стаж, придобит съгласно нейното законодателство. Пенсия се отпуска при условията и по реда, определен от законодателството на Договарящата се страна, която отпуска пенсията, ако друго не се предвижда в този Договор.

2. При определяне на правото на пенсия по законодателството на Руската Федерация се взема предвид осигурителният стаж, придобит съгласно нейното законодателство, както и на територията на бившата Руска Съветска Федеративна Социалистическа Република. Осигурителният стаж, придобит на територията на другите бивши републики от Съюза на Съветските Социалистически Републики, не се взема предвид.

3. Ако продължителността на осигурителния стаж, придобит по законодателството на Договарящата се страна, която отпуска пенсията, изискуем за правото на такава пенсия, е недостатъчен, се взема предвид осигурителният стаж, придобит по законодателството на другата Договаряща се страна, както и на трета държава, с която Договарящата се страна, отпускаща пенсията, има сключен международен договор за социална сигурност (пенсионно осигуряване), при условие че тези периоди на осигурителен стаж не съвпадат по време на придобиване.

4. В Руската Федерация при определяне правото на пенсия съгласно точки 2 и 3 на този член размерът на индивидуалния пенсионен коефициент се определя за

периода на осигурителния стаж, придобит на нейната територия, както и на територията на бившата Руска Съветска Федеративна Социалистическа Република.

В случай че правото на пенсия поради липсата на изискуемия размер на индивидуалния пенсионен коефициент съгласно законодателството на Руската Федерация не се придобива, се прилага размерът на индивидуалния пенсионен коефициент, равен на единица за една година осигурителен стаж, придобит на територията на Република България, както и на територията на трети държави, с които Руската Федерация има сключен международен договор за социална сигурност. При това един месец осигурителен стаж представлява $1/12$ част от коефициента за пълна календарна година, а един ден — $1/360$ част от коефициента за пълна календарна година.

5. Ако общата продължителност на осигурителния стаж, придобит по законодателството на едната Договаряща се страна, е по-малка от пълни дванадесет месеца и с този осигурителен стаж не се придобива право на пенсия, то тогава тази Договаряща се страна не отпуска пенсия за него, с изключение на случаите когато с тази продължителност на осигурителния стаж се придобива право на пенсия.

6. Ако законодателството на едната Договаряща се страна предвижда отпускане на пенсия за период от осигурителен стаж в определена професия или при извършване на определена дейност, тези периоди се зачитат от другата Договаряща се страна за преценка на правото на пенсия при обичайни условия.

7. Отпускането и изплащането на пенсия в съответствие със законодателството на едната Договаряща се страна не влияе на правото на осигуреното лице за едновременно отпускане и изплащане на такъв или друг вид пенсия съгласно законодателството на другата Договаряща се страна, ако друго не е предвидено в този Договор.

8. В Руската Федерация при определяне на правото на пенсия и на нейния размер, които зависят от броя на членовете на семейството, се вземат предвид членовете на семейството, родени и/или отгледани на територията на Руската Федерация, както и на територията на бившата Руска Съветска Федеративна Социалистическа Република.“;

7) член 11 се изменя така:

„Член 11

1. Всяка Договаряща се страна определя размера на пенсиите, съответстващ на нейния осигурителен стаж, а за Република България - и на осигурителния доход за времето на този стаж, в съответствие с разпоредбите на своето законодателство, ако друго не е предвидено в този Договор.

2. При изчисляване на размера на пенсията по законодателството на Руската Федерация се зачита осигурителният стаж, придобит в съответствие с нейното законодателство и на територията на бившата Руска Съветска Федеративна Социалистическа Република. Периодите на осигурителен стаж, придобит на територията на други бивши републики от Съюза на Съветските Социалистически Републики, както и на трети държави, не се зачитат.

3. Размерът на фиксираните плащания към осигурителната пенсия, както и размерът на увеличаване на фиксираните плащания към осигурителната пенсия и на

увеличеното повишаване на фиксираните плащания към осигурителната пенсия се определят пропорционално на съотношението на фактическата продължителност на осигурителния стаж, придобит на територията на Руската Федерация и на територията на бившата Руска Съветска Федеративна Социалистическа Република, към изискуемата продължителност на осигурителния стаж за определяне на правото на осигурителна пенсия в съответствие със законодателството на Руската Федерация.

4. При определяне на социалните (федерални и регионални) добавки към осигурителната пенсия в Руската Федерация се вземат предвид пенсиите, отпуснати в Република България.”;

8) член 12 се изменя така:

„Член 12

Пенсиите, несвързани с трудова дейност в Република България, и социалните пенсии в Руската Федерация, за Република България - с изключение на пенсиите за гражданска инвалидност и пенсиите за военна инвалидност, се определят и изплащат в съответствие със законодателството на Договарящата се страна, на територията на която лицето живее, при условие че не получава пенсия съгласно законодателството на другата Договаряща се страна.”;

9) създава се член 12¹:

„Член 12¹

В Руската Федерация определянето на правото за получаване на натрупваща пенсия и плащания за сметка на средства от пенсионни спестявания, както и определянето на техните размер и изплащането им, се осъществява в съответствие със законодателството на Руската Федерация.”;

10) създава се член 20¹:

„Член 20¹

1. Компетентната институция на едната Договаряща се страна, изплатила пенсия (обезщетение) в размер, превишаващ полагащия се на осигуреното лице размер на пенсията (обезщетението), може да поиска от компетентната институция на другата Договаряща се страна да приспадне по реда, определен в нейното законодателство, надплатената сума от пенсията (обезщетението) на осигуреното лице.

2. Удържаните през платежния период суми от пенсии се прехвърлят за сметка на средствата за изплащане на пенсии през следващия платежен период.”;

11) член 23 се изменя така:

„Член 23

1. Пенсиите, отпуснати до влизането в сила на този Договор, се преразглеждат съгласно разпоредбите на този Договор на основание на заявлението, посочено в член 19, точка 1 от този Договор, от първо число на месеца, следващ месеца на неговото подаване, но не по-рано от деня на влизане в сила на този Договор. При това, общият размер на пенсиите, отпуснати от всяка от Договарящите се страни към тази дата, не може да бъде по-нисък от размера на пенсиите (пенсията), получаван от осигуреното лице преди тяхното (нейното) преразглеждане в съответствие с този Договор.

2. В случай че размерът на пенсиите (пенсията) в резултат на преразглеждането съгласно точка 1 от този член се намалява, такова преразглеждане не се извършва и продължава изплащането на отпуснатите по-рано пенсии (пенсия).

3. Преразглеждането на пенсиите съгласно този Договор е окончателно.”:

12) член 24 се изменя така:

„Член 24

При определяне на право на пенсия и на обезщетение съгласно този Договор се взема предвид осигурителният стаж, придобит и преди влизането в сила на Договора.

13) член 25, точка 2 се допълва така:

„Редът за влизане в сила на протоколите се определя от разпоредбите на точка 1 от този член.”.

Член 2

Запазват се пенсиите и обезщетенията, определени съгласно Договора, преди измененията, предвидени в този протокол да влязат в сила.

Член 3

Този Протокол подлежи на ратифициране и влиза в сила на 30-я ден след датата на размяна на ратификационните документи.

Съставен в гр. София на 4 март 2019 година в два еднообразни екземпляра, всеки от които на български и руски език, като и двата текста имат еднаква сила.

За Република България

За Руската Федерация

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Препис

РЕШЕНИЕ № 344

от 14 юни 2019 година

ЗА ПРЕДЛОЖЕНИЕ ДО НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ ЗА РАТИФИЦИРАНЕ
НА ПРОТОКОЛА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ДОГОВОРА МЕЖДУ
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ И РУСКАТА ФЕДЕРАЦИЯ ЗА СОЦИАЛНА
СИГУРНОСТ ОТ 27 ФЕВРУАРИ 2009 Г., ПОДПИСАН НА 4
МАРТ 2019 Г. В СОФИЯ

На основание чл. 15, ал. 1 от Закона за международните договори
на Република България

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ

РЕШИ:

1. Одобрява Протокола за изменение на Договора между Република България и Руската федерация за социална сигурност от 27 февруари 2009 г., подписан на 4 март 2019 г. в София.
2. Предлага на Народното събрание на основание чл. 85, ал. 1, т. 8 от Конституцията на Република България да ратифицира със закон протокола по т. 1.
3. Министърът на труда и социалната политика да представи законопроекта в Народното събрание.
4. Министърът на външните работи да уведоми руската страна за изпълнението на вътрешноправните процедури, необходими за влизането в сила на протокола по т. 1.

5. Министърът на труда и социалната политика да обнародва в „Държавен вестник“ протокола по т. 1 в 15-дневен срок от датата на влизането му в сила.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Бойко Борисов

**ЗА ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ Росен Кожухаров**

Вярно,

**ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
“ПРАВИТЕЛСТВЕНА КАНЦЕЛАРИЯ”:**

/Апостол

Михов

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

№ 02.01-69
14 юни 2019 г.

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	902-02-15
Дата	14, 06 2019 г.

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

г-жа ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАРАЯНЧЕВА,

На основание чл. 85, ал. 1, т. 8 от Конституцията на Република България изпращам Ви одобрения с Решение №.....344..... на Министерския съвет от 2019 г. проект на Закон за ратифициране на Протокола за изменение на Договора между Република България и Руската федерация за социална сигурност от 27 февруари 2009 г., подписан на 4 март 2019 г. в София.

Приложение: съгласно текста.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО
СЪБРАНИЕ

РАЗПОРЕЖДАНЕ

НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

N 950-01-144 / 14.06. 2019 г.

На основание чл. 8, ал. 1, т. 1 и чл. 77, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание

РАЗПОРЕЖДАМ:

Разпределям законопроект за ратифициране на Протокола за изменение на Договора между Република България и Руската федерация за социална сигурност от 27 февруари 2009 г., подписан на 4 март 2019 г. в София, № 902-02-15, внесен от Министерски съвет на 14.06.2019 г., на следните постоянни комисии:

Водеща комисия:

- Комисия по труда, социалната и демографската политика

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ**

ЦВЕТА КАРА ПЧЕВА